

BRUKARREVISION HÄSTSKON

Under ledning av RSMH i samarbete med NSPH
och med stöd av medel från Allmänna Arvsfonden

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	3
Hästscons stödboende	4
Vad är en brukarrevision?	5
UPPDRAGET	6
Tillvägagångssätt	6
Validitet och generaliserbarhet	7
SAMMANFATTNING	9
RESULTATDEL	11
1. Boendemiljö	12
Brukarrevisorernas reflektioner	13
2. Aktiviteter	13
Brukarrevisorernas reflektioner	14
3. Delaktighet	15
Brukarrevisorernas reflektioner	16
4. Bemötande och kompetens	17
Brukarrevisorernas reflektioner	19
5. Problem och konflikter	21
Brukarrevisorernas reflektioner	21
6. Önskemål om framtida boende	22
Brukarrevisorernas reflektioner	23
7. Avslutning	24
Brukarrevisorernas reflektioner	25
SLUTORD	26
BILAGOR	27

INLEDNING

Tyresö är en kommun strax utanför Stockholm som ligger på pendlingsavstånd från city.

Själva Hästskons lokaler ligger (2016) på gångavstånd från Tyresö Centrum där det mesta finns; matvaruaffär, restaurang och café samt ett litet trevligt urval av butiker.

Då stödboendet har tillgång till bilar (tre stycken uppdelat på fyra verksamheter) upplevde vi att det var möjligt för samtliga boende där – som ville – att ta sig dit samt nyttja det.

Och för den som föredrog naturen erbjöds även vackra miljöer på kortare bussavstånd. Det var även relativt nära till vattnet.

Läget kändes väldigt fördelaktigt för alla. Det var liksom lite "mitt i".

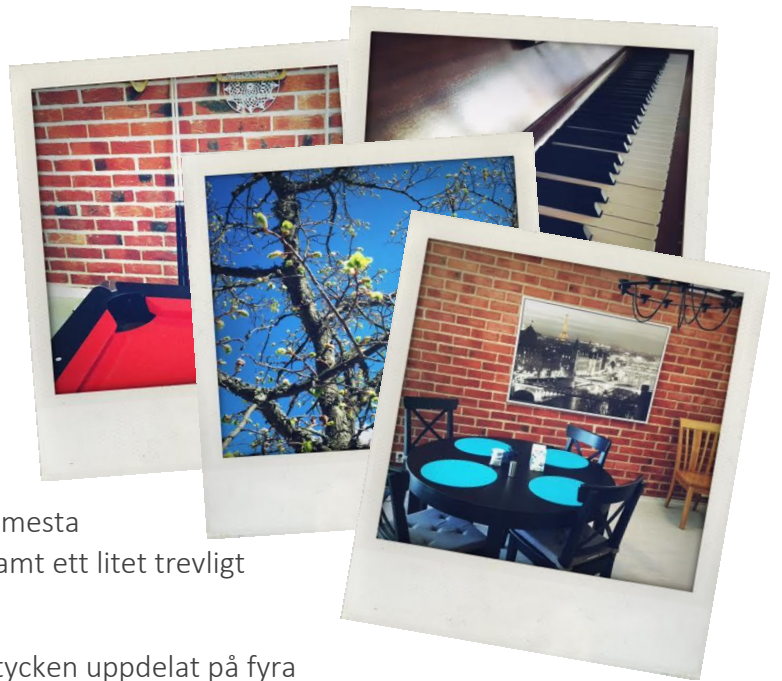
Om oss

Vi är tre brukarrevisorer – Elisabet Kvist, Anna Broström och Fredrik Gothnier som genomgått RSMH's brukarrevisonutbildning.

Utbildningen vände sig till den som har egen erfarenhet av psykisk ohälsa och vill bidra med sitt unika perspektiv för att;

- Efter önskemål utforska och samla information om verksamheter
- Lämna egna synpunkter och idéer för att vidareutveckla och förbättra berörda verksamheter

Just den här brukarrevison är beställd hos Brukarrevisionsprojektet av Stig Jönsson på Tyresö kommun. Brukarrevisionsprojektet är ett Arvsfondsprojekt som NSPH (Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa) äger men RSMH (Riksförbundet för Social och Mental Hälsa) driver. Projektet planeras pågå januari 2015 - januari 2018. Denna rapport är resultatet av revisionen på Hästskon.

Hästkons stödboende

Hästkons stödboende är ett större boende som rymmer mer än en verksamhet. Huset är byggt 1971 och stödboendet har funnits sedan 1994. Vårt uppdrag var att göra en brukarrevision på det psykiatriska boendet som har tio lägenheter.

Lägenheterna är alla ettor på 22 kvadratmeter och för närvarande bor det tio personer i var i och en utav dessa. I varje lägenhet finns ett litet pentry med två kokplattor så att de boende som vill kan laga sin egen mat. Ettorna är även handikappsanpassade och samtliga har en egen uteplats.

Det finns två mindre gemensamma delar med bl.a. allrum utrustat med TV, samt en matsal där det serveras frukost och middag varje dag, samt kaffe måndag, tisdag och torsdag mellan 14.30–15.30.

De boende har också tillgång en lite större lokal som fler verksamheter delar. Där hålls bl.a. fredagscafé – då de boende som vill delta betalar en liten summa på fem kronor för kaffe och fika.

I lokalen finns också ett biljardbord, böcker och plats för samvaro. Ibland anordnas även frågesport, filmvisning m.m. där.

På nedre botten finns ett gym där de boende kan boka tid om de vill träna.

De boende

Åldern på de boende varierar mellan 29-80 år, fyra kvinnor och sex män.

Varje boende har en genomförandeplan som redogör för vilken hjälp och stöd just den personen behöver och i genomförandeplanen finns en specifik fråga om vilka intressen/fritidsintressen personen har så personen ska få komma ut och personalen även kan jobba med den boendes styrkor.

Personal med mera

Finns tillgänglig dygnet runt – dagtid minst två upp till fem - på natten i form av sovande vak. En sjuksköterska anställdes den 1 Maj.

Till boendet kommer också en tandläkare/tandhygienist en gång per år som genomför en munhälsobedömning på de hugade.

Väktare patrullerar i närheten av boendet och passerar det två gånger per natt.

I närheten av boendet finns det en sysselsättningsverksamhet som heter Jobbverket vilket besöks av några av de boende.

Vad är en brukarrevision?

Brugarrevision - ett ord som är på modet nu. Men vad är en brukarrevision? Vi kan konstatera att ordet används av olika personer på olika sätt. Det finns ingen absolut definition.

Enligt RSMH:s (Riksförbundet för social och mental hälsa) och Schizofreniförbundets definition är *"en brukarrevision en granskning av en enhet eller verksamhet som ger vård, stöd eller service till personer med psykiska funktionshinder som utförs av brukare och/ eller närstående."* En brukare är i detta sammanhang en person med egen erfarenhet av psykisk ohälsa. För oss är en brukarrevision en brukarstyrd revision där personer med egen erfarenhet av psykisk ohälsa eller anhöriga deltar i alla led.

När en organisation vill förbättra sin verksamhet behöver den ta reda på vad de som använder verksamheten har för uppfattning om den. Organisationen vill veta vad som fungerar bra, vad som fungerar mindre bra samt om brukarna har förslag på förbättringar. Brukarnas erfarenhet och kunskap ses som en resurs. Då kan organisationen överväga en undersökning för att få klarhet i frågan.

Vilka fördelar finns det med en brukarrevision istället för att verksamheten gör en egen undersökning: d.v.s. personal ställer frågorna till brukarna? I båda fallen görs undersökningen i kvalitetsförbättringssyfte.

Fördelar med en brukarrevision

Det har visat sig att brukare lämnar andra svar på frågorna när egnerfarna intervjuar dem än om andra personer alternativt personal ställer samma frågor. Det finns ett maktförhållande mellan personal och brukare som gör att brukare har lättare att säga sin mening till någon som kommer utifrån.

Brugarrevisorer har en inifrånförståelse av situationen de reviderar. Det ger dem en insikt när det gäller att ta fram frågor samt när svaren ska tolkas. Brugarrevisorernas erfarenhet och kunskap bidrar till en djupare förståelse av intervjumaterialet.

Att möta egnerfarna revisorer kan ge hopp till de personer de möter i verksamheten. Brukarna kan känna att om revisorn kan bli återhämtad så kan kanske även de bli återhämtade. Det kan också bidra till brukarrevisorns empowerment och vara till hjälp i dennes återhämtning.

En fördel för personalen som arbetar i verksamheten som revideras är att revisionen bekräftar vad personalen gör bra - att vad det nu än är faktiskt fungerar. Andra viktiga aspekter är att en brukarrevision är oberoende av verksamheten. Om en verksamhet låter granska sig själv kan misstanke uppstå att endast det positiva lyfts fram. Brugarrevisorer ska aldrig nyttja den verksamhet de granskar utan kommer utifrån. Tystnadsplikt gäller alltid – brukarrevisorer får aldrig yppa vad som framkommer i intervjuer eller enkäter förutom det som redovisas i rapporten.

Sammanfattningsvis är en brukarstyrd b-revision en undersökning där personer med egen erfarenhet skriver frågorna, genomför intervjuerna, analyserar resultatet och sammanställer rapporten och återkopplar till verksamheten som genomgått brukarrevisionen. En process som från början till slut leds av brukare och ett unikt sätt att samla information om och ta del av brukarnas erfarenhet av en verksamhet som ger vård och stöd.

UPPDRAGET

Under hösten 2015 beslöt Stig Jönsson på Tyresö kommun att de ville beställa en brukarrevision från brukarrevisionsprojektet på det psykiatriska boendet på Hästskons stödboende. 2018-2019 ska boendet flytta till Brevik som ligger cirka fem kilometer från det nuvarande boendet. I vår revision ingick att fråga om de boende har något önskemål på hur de vill bo som verksamheten kan använda sig av i arbetet med flytten. Frågeställningar vi fick med oss från enhetschef Anna Larsson var "Hur vill de boende bo om de får välja fritt? Vill de ha någon aktivitetslokal i anslutning till boendet? Hur stor självständighet vill de boende ha? Vill de boende ha tvättstuga, eget kök? Vilken storlek på lägenhet vill de boende ha? En etta eller en tvåa?"

Tillvägagångssätt

Arbetet med brukarrevisionen drog igång på allvar 17 februari 2016. Då besökte vi brukarrevisorer stödboendet på Hästskon och träffade där enhetschef Anna Larsson samt några ur personalgruppen. Anna redogjorde Hästskons verksamhet och vi fick möjlighet att ställa frågor både till Anna och personalen. Vi visades runt i lokalerna och fick sammanlagt en god bild av stödboendet. Vi frågade även om verksamheten hade någon frågeställning de ville ha belyst och fick med oss frågor som rörde önskemål om det framtida boendet (boendet Hästskon ska som sagt flytta till nya lokaler och annan plats). Verksamheten upplät en lokal där intervjuerna kunde hållas om de boende ville bli intervjuade på plats.

Nästa etapp i brukarrevisionen var att vi brukarrevisorer började fundera på frågor som vi skulle ställa till de boende. Vi utgick från NSPHiG (Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa i Göteborg) frågemall om boenden men arbetade om denna efter eget huvud – en del nya frågeställningar framkom och en del av NSPHiG:s frågor valde vi att behålla). Vi kom fram till sju teman:

1. Boendemiljö
2. Aktiviteter
3. Delaktighet
4. Bemötande och kompetens
5. Problem och konflikter
6. Önskemål om framtida boende
7. Avslutning

Nästa steg var att besöka Hästskon och informera de boende om att en brukarrevison skulle göras på boendet. I anslutning till det första besöket på Hästskon delade vi ut ett introduktionsbrev med information om brukarrevisonen samt kontaktuppgifter till oss revisorer till personal som skulle sprida denna till de boende. Vi besökte boendet vid fikatiden och talade med de boende som var intresserade. Vi genomförde en intervju vid det tillfället.

Efter några veckor efter vårt första besök besökte vi boendet ytterligare en gång, även då vid fikat och då var intresset bland de boende större till att ställa upp på en intervju. Då visade sex boende till intresse för att bli intervjuade. Vi genomförde fyra intervjuer till på plats den dagen och bokade in de två återstående till veckan efter. Vi besökte boendet en tredje gång veckan efter det andra besöket och intervjuade de två återstående boende som anmält intresse för att bli intervjuade. Sedan gjordes ett sista försök att få fler intervjuade genom att en brukarrevisor ringde till Hästskon tre gånger och frågade om någon ville ställa upp på en telefonintervju. Alla intervjuade fick ett presentkort på Willys på 100 kronor som tack för att vi fick ta del av deras synpunkter. Vi genomförde sammanlagt sju intervjuer.

De intervjuade informerades om att de var anonyma samt vad det innebar. Att det var frivilligt att delta, de när som helst kunde avbryta intervjun och att de kunde avstå att svara på frågor. De intervjuade informerades också om att de kunde ångra sitt deltagande inom två veckor efter att intervjun genomfördes.

Intervjuerna förvarades och bearbetades av oss brukarrevisorer, och de förstördes när rapporten var klar.

Sedan återstod analys och rapportskrivningen då vi bland annat lade stor vikt på att anonymisera de boendes kommentarer i absolut möjligaste mån.

Validitet och generaliserbarhet

En undersökning, t ex en brukarrevison, kan hämta in data antingen genom enkät eller genom intervjuer. Data kan vara av två slag- kvantitativa eller kvalitativa. I korthet innebär det att man kan få ut siffror som lämpar sig för statistisk analys eller individuella berättelser. Vår brukarrevison är en kvalitativ studie baserad på individuella berättelser. Urvalet består av sju intervjuer utav totalt 10 boenden på det psykiatriska stödboendet på Hästskon. Vi anser att sju intervjuer är ett tillräckligt stort antal för att få en ungefärlig bild av hur de boende på det psykiatriska stödboendet på Hästskon uppfattar verksamheten. Inte alla boende har kunnat göra sin röst hörd men vi har i analys av intervjuerna kunnat se teman i hur deltagare ser på verksamheten och som vi tror kan vara intressanta.

Vi vill rikta ett stort tack till alla boende
som delade med sig av sina erfarenheter och
möjliggjorde den här rapporten!

SAMMANFATTNING

Område	Positivt	Att tänka på
Boendemiljö	+De gemensamma utrymmena är ändamålsenliga De boende: +trivs med de gemensamma utrymmena +uppskattar TV-kvällarna och möjligheten att umgås	Önskemål om att: De boende ska få använda "genvägen" Ersätta trasiga spel Köpa in fler möbler till de gemensamma utrymmena De boende ska få se på video oftare
Aktiviteter	De boende: +är aktiva och kommer ut på dagarna +har ett rikt inre liv	Önskemål om mindre städning Bra att uppmuntra till aktiviteter utanför boendet Bra med något socialt boendestöd minst en gång i veckan Att uppmuntra boende att uppfylla sina drömmar Fler utflykter, cirklar? Kurser/hjälp i internet/dataanvändning?
Delaktighet	+Personal "drar inte igång på minsta dåliga mående" Majoriteten av de boende är: +informerande om vad en genomförandeplan är samt hur den fungerar +delaktiga i planering av sin genomförandeplan	Att personal deltar i möten med öppenvården i högre utsträckning Önskemål från brukarna om ökad delaktighet i sin genomförandeplan av några boenden
Bemötande och kompetens	+Bra bemötande +Personal hjälper boende att utvecklas +Personal hjälper boende med både känslomässigt stöd och praktiska saker +Boende kan ta upp jobbiga	Bra att uppmuntra till sociala kontakter utanför boendet Tänk på att alltid ha en dialog vid "tillrättavisningar" Ska alla boende ha samma rutiner? Prova "ombytta roller"

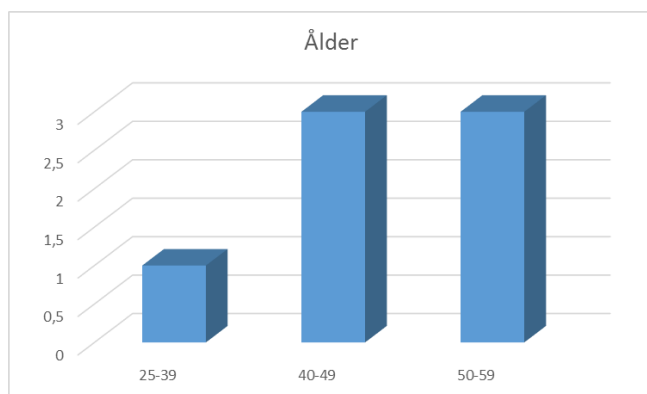
	saker med personal +Möjlighet till individ Anpassat stöd	Önskemål från några om mer samtal med personal
Problem och konflikter	+Boende känner sig trygga på Hästskon +Boende får snabb hjälp +Personal bra på konflikthantering	Om någon/några boende har problem som personal inte kan lösa - hänvisa dem till rätt instans Bättre information om var man vänder sig om konflikt med personal uppstår Bra med en psykolog kopplad till boendet
Önskemål om framtida boende	+Bra att Jobbverket ligger nära +Bra att de gemensamma utrymmena ligger i samma hus som lägenheterna – möjligt att bibehålla det upplägget?	Önskemål om kök, spis och ugn Både ettor och tvåor? Möjlighet att få hjälp att ta sig till Jobbverket samt tillbaka till boendet.
Avslutning	+Bra mat med varierade maträtter +Uppskattas av boende att hjälpa till i köket	Bra kommunikationer efter flytten? Rekreativ möjlighet

RESULTATDEL

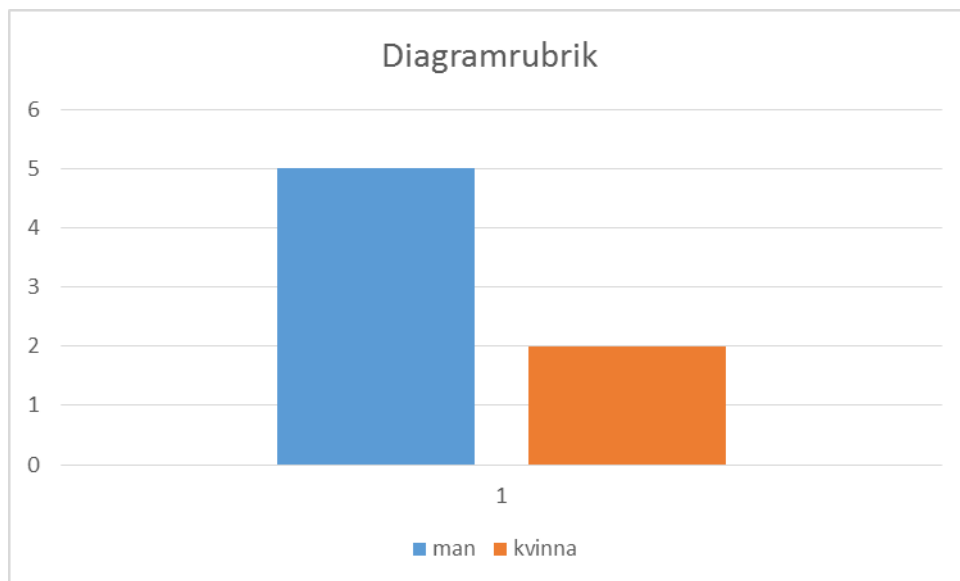
Definitioner

I resultatdelen av rapporten har vi försökt att anonymisera de boendes svar i möjligaste mån. De boende har många olika aktiviteter. Vi har valt att kalla all sysselsättning, praktik och besök på Fountain House för jobb. Likaså kallar vi fritidssysselsättning såsom att spela musik, spela dataspel, promenera mm för fritidssysselsättning. Vi har gjort detta för att inte i onödan peka ut någon boende då deras erfarenheter under jobb och fritidssysselsättning annars skulle kunna peka ut personen för personal.

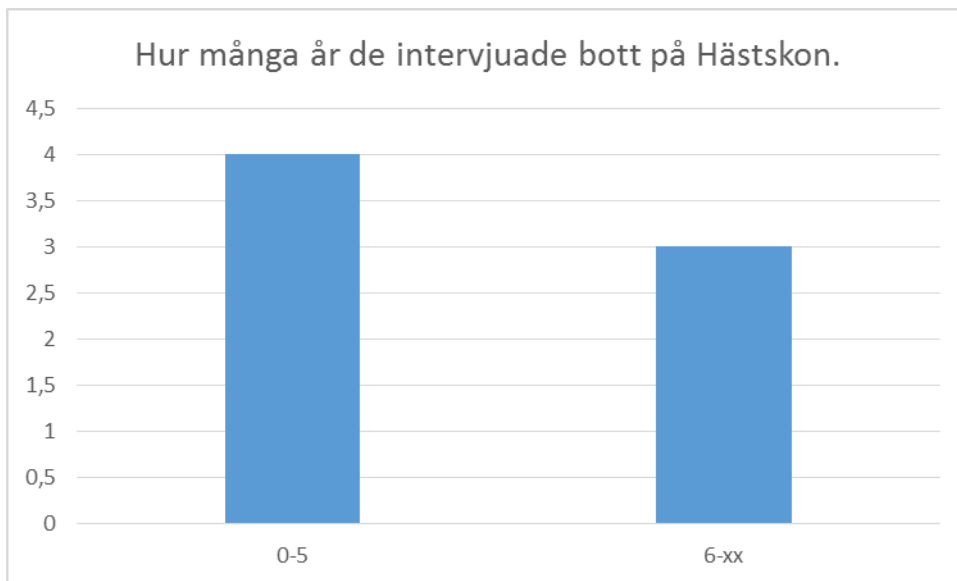
Uppgifter om de intervjuade

Diagrammet visar ålder på de 7 intervjuade. De flesta är i åldern 40-59 år.

Diagrammet visar på kön av de intervjuade. Vi intervjuade 5 män och 2 kvinnor. Totalt sju intervjuade.

Sammanlagt gjordes sju intervjuer. 4 av de intervjuade hade bott på Hästskon mindre än fem år. 3 hade bott där längre tid. Några mycket längre.

1. Boendemiljö

5 av 7 trivs med de gemensamma utrymmena.

Exempel på synpunkter från intervjuerna med informanterna är "jag trivs för det mesta", "uppskattar att mitt eget rum/lägenhet", samt att boendet är bra skött. En betonar även den positiva upplevelsen gällande samvaron med personalen. På frågan om vad som är bra med de gemensamma utrymmena har 6 av 7 något gott att säga. De flesta tar upp den sociala samvaron. Fyra personer uppger att det är bra att man kan titta på TV tillsammans och uppskattar TV-kvällarna. Att alltid kunna få sällskap och umgås betonas av 4 stycken av de intervjuade. "Man kan gå dit om man känner sig ensam".

En intervjuad menar att de gemensamma utrymmena är bra då de är större än inne hos denne. Dock räcker inte alltid soffan och fåtöljerna till. En annan menar att de gemensamma utrymmena är väl tilltagna med gott om plats för alla som bor här. Denne uppger att det var bra planerat.

På frågan om vad som är mindre bra med de gemensamma utrymmena fick vi lite olika svar. En menar att det är lite slitigt, kvalitén är 60-tal, saker går sönder, 60-tals standard. En annan uppger att det var bättre när de åt på den andra sidan av köket. Nu finns ett café och det är jobbigare för personalen.

Ytterligare en sak som kom upp var att det finns en genväg som är endast för personal. Det finns ett önskemål från boende att kunna också använda genvägen.

Vi frågade om hur de gemensamma utrymmena skulle se ut om personen fick önska helt fritt. Tre av de 7 intervjuade nämner att de vill ha bord och soffa, eventuellt mer möbler samt fler TV-apparater.

Andra önskemål var att ersätta de trasiga spelen, samt de äldre möblerna med nya. Att köpa in saker som får boendet att kännas mer ombonat/mysigt, en spelkonsoll, mer växter. Fler aktiviteter, fler gemensamma filmkvällar.

Om lokalerna skulle gå att påverka poängterade en vikten med ett generöst ljusinsläpp och gärna att det även skulle vara högt i tak.

Ett önskemål var att boendet skulle ha en egen swimmingpool.

Brukarrevisorernas reflektioner boendemiljö

Vi brukarrevisorer fick intrycket vid våra besök att lokalerna var slitna och att de gemensamma utrymmena var små och inte så hemtrevliga.

De intervjuade delar dock inte vår uppfattning så en slutsats vi kan dra är att lokalerna är ändamålsenliga. Det fanns en del gemensamma utrymmen; bl.a. ett rum som tre boende delade på, ett annat gemensamt utrymme utrustad med TV, en soffa samt fåtölj. Samt ett litet rum som fungerade som matsal och fikarum.

Utöver det berättade en informant om att ett av de gemensamma utrymmena hade en video men det är inte alltid som de boende får titta på denna. Varför?

Vi har fått intrycket att de boende trivs med de gemensamma utrymmena och spenderar tid med varandra där. En majoritet uppger att de uppskattar TV- kvällarna och det faktum att de alltid kan få sällskap om de så önskar.

Angående genvägen som endast personal får använda - det verkar vara en viktig fråga för några boende. Vi brukarrevisorer tror att det betyder att boende vill att boende och personal bör röra sig i lokalerna på samma villkor.

Det finns några spel i de gemensamma utrymmena, vi brukarrevisorer rekommenderar att boendet antingen ser till att de är hela eller slänger dem och köper nya.

Några boenden önskade också fler möbler till de gemensamma utrymmena. Kanske skulle en bekväm fåtölj vara ett välkommet tillägg.

2. Aktiviteter

5 av de 7 intervjuade har någonstans att ta vägen på dagarna utanför boendet. 5 av 7 går till jobbet. På kvällarna tittades det på TV, umgicks man, spelades dataspel, hölls på med mobiler/egna aktiviteter. Gällande frågan om vad de boende gör på fritiden så varierar svaren väldigt. Alla sysselsätter sig med något. 5 av de 7 boende har ett fritidsintresse som gör att de spenderar tid utanför boendet. 2 av de 7 boende har främst inomhusaktiviteter som fritidsintressen. Några av de boende umgås också med andra på internet. Vi ställde frågan om de boende hade någon social kontakt utanför Hästskon. 3 av de 7 intervjuade hade sociala kontakter utanför Hästskon som inte var familjemedlemmar.

Så fanns det något informanterna skulle vilja göra mer eller mindre av? Två svarade att de

skulle vilja ägna mer tid åt sina fritidsintressen. Tre vill ha mer aktiviteter. En annan var nöjd som det var men betonar att personen behöver variation. Övriga önskemål var att återuppta aktiviteter som tidigare varit en del av livet, fler "värdefulla" saker att sysselsätta sig med, få hjälpa. Ingen uppgav att de ville göra mindre av något.

På frågan om hur de boende skulle vilja att deras liv såg ut om denne fick drömma fritt svarade 5 av 7 att de i så fall inte skulle bo kvar på Hästskon utan ha ett boende/liv utanför Hästskon. En skulle vilja ha mer pengar och två skulle vilja resa mer. Två intervjuade betonade att de skulle vilja ha ett större socialt nätverk. En ville kunna ägna sig åt sin fritidssysselsättning på heltid. Någon ville ha en partner.

Vi frågade om den intervjuade hade arbete, studier, praktik eller annan sysselsättning? 6 av de 7 intervjuade hade jobbet att gå till. Någon hjälpte till. Två angav att de var intresserade av arkeologi och någon kunde tänka sig att arbeta inom detta fält i framtiden. En skulle kunna tänka sig att studera lite i framtiden.

Brukarrevisorernas reflektioner aktiviteter

Vi brukarrevisorer tycker att det är bra att så många av de boende har ett liv utanför Hästskon (5 av 7 jobbar, 5 av 7 har fritidsaktiviteter utanför Hästskon och 3 av 7 har sociala kontakter (vänner) som de umgås med som inte är familj på fritiden). TV-kvällarna ger också de boende en social kontakt som vi anser vara viktig. För den som vill vara ensam går det att gå in på sitt rum. Våra egna erfarenheter av psykiatriska stödboenden är att det kan vara lätt att "fastna" i boendet - att främst umgås med personal och bara ha lite intresse av sociala kontakter utanför boendet.

En risk med att bo på stödboende och "ha allt där" är som nämnts att den boende blir avskärmd från livet utanför boendet. . Det verkar enligt oss dock som att Hästskon har mindre problem med detta då de intervjuade är så aktiva, speciellt gällde de yngre som verkar ha flera sociala kontakter utanför Hästskon än de äldre.

Någon intervjuad uppgav för oss brukarrevisorer att det är stort fokus på att det ska vara rent i bostaden. Vi inser att det är bra att det är rent hemma men en av brukarrevisorerna städar ändå hemma ca en gång var tredje vecka. För denne anses att det inte behöver städas så ofta för att personen ska uppleva att det är rent.

Vi brukarrevisorer har fått uppfattningen att det på Hästskon finns en risk att kunna hantera rutiner såsom städning har blivit ett mål i sig. För de boende kanske andra saker prioriteras högre och vi brukarrevisorer anser att det är viktigare att den boende mår bra och får göra stimulerande saker samt städar vid behov än att en rutin som heter städning alltid måste följas. Rutiner finns till för den boende och inte den boende för rutinen.

Våra, brukarrevisorernas, reflektioner är att de boende har ett rikt inre liv som vi ser positivt på. Att komma utanför boendet och psykiatrin och träffa "vanliga" personer utan diagnos och i synnerlighet människor som umgås med en för att de vill och inte för att det är deras jobb eller för att de måste. Det innebär ofta ett stort lyft för personen. Våra erfarenheter är att det många gånger kan vara svårt att inse vikten av den sociala biten för personer som inte träffar

så många utan det är först när man har sociala kontakter som man inser värdet av dessa. Vi rekommenderar att man som personal uppmuntrar de boende till att träffa människor även utanför boendet. Att t ex gå med i en förening kan ge flera sociala kontakter.

En sak att tänka på gällande vikten av självbestämmande är hur man ska få de boende att utöka den egna initiativförmågan. Ett första steg kan vara att den boende får någon typ av socialt boendestöd minst en gång i veckan då denne får bestämma vad de ska göra.

Här kan man laborera med konceptet "ombytta roller". Mer om det under avsnittet "*Bemötande och kompetens*".

När det gäller de boendes drömmar slås vi brukarrevisorer av att de inte var realistiska. De flesta drömde om sådant som enligt oss inte är omöjligt att uppnå. Att ta fasta på de boendes egen vilja att göra något även i de fall det eventuellt skulle behövas ett anpassat stöd vore önskvärt. Många boende drömmer om ett eget boende - vi brukarrevisorer ser det inte som en omöjlighet för de som vill kunna uppfylla sin dröm. Som sagt, ett anpassat stöd kan behövas.

Ungefär hälften av de intervjuade nämnde att de skulle vilja ha fler aktiviteter. Många av de som önskade mer att göra var redan ganska aktiva, så det handlade mer om individer som ville utöka sin aktivitetsnivå.

Några boende ville göra mer gemensamma saker och någon nämnde att denne skulle kunna tänka sig att studera i framtiden. Kan fler utflykter och kanske cirklar i boendet vara något för dem?

Ett problem som vi brukarrevisorer tycker att vi borde belysa är det faktum att det krävs datorer, mobiltelefoner och Ipads i allt större utsträckning för att kunna fungera i samhället. Att Hästskon kunde ha en gemensam dator (t ex i ett lite mindre gemensamma utrymme) för de boende som inte äger någon med Wi-Fi uppkoppling så att dessa boenden kunde lära sig att använda datorer, mobiltelefoner, e-post och appar anser vi vara viktigt för framtiden. Eller att de med personalens hjälp kan surfa på internet. Sanning och säga har vissa boenden tillgång till det och behöver ingen ytterligare hjälp på detta område - men som sagt för de som i framtiden står utanför internet och datorer kan detta bli allt mer problemfyllt och ett utanförskap skapas.

3. Delaktighet

På frågan om hur samarbetet med sjukvården fungerar svarar 3 av 7 intervjuade att det fungerar bra. 3 svarar att det inte fungerar bra och en har inte svarat på frågan. Vi ställde frågan för att få veta hur samarbetet mellan personal och sjukvård fungerade. Vad vi inte tänkte på är att det är Capio som har hand om öppenvården och psykiatri södra Stockholm om slutenvården. De intervjuade svarade på frågan om hur samarbetet fungerade med öppenvården som i huvudsak var Capio.

En intervjuad uppgav att denne hade negativa biverkningar av medicinen, en annan sade att det är bra att personalen inte "drar igång" på minsta lilla dåliga mående. Av de tre intervjuade som är negativa till hur samarbetet med sjukvården fungerar uppger två boende att de

upplever att de inte är välkomna till sjukvården. Den tredje tyckte att det är långa intervaller mellan möten och anser att vården är för inriktad på mediciner. Personen önskar få samtals-terapi. På frågan om den boende har en genomförandeplan angav 4 av de 7 boende att de har en aktuell genomförandeplan, 1 av 7 uppgav att han/hon inte visste om den var aktuell och en menade att den en gång har haft en genomförandeplan men nu sköter all planering själv.

Då alla i ett psykiatriskt stödboende måste ha en genomförandeplan men kanske inte alltid känner till den så frågade vi också de intervjuade om personalen gjort upp en plan för den intervjuades personliga mål och önskemål? Vi frågade också om planen var aktuell och om personal lyssnade på den intervjuade vid upprättandet av planen?

6 av de 7 intervjuade sade att det gjorts upp en plan för den intervjuades personliga mål och önskemål. 3 intervjuade uppgav att de fick vara med och bestämma vad som står i planen, en svarade att "personalen har satt upp en del mål" och att det är OK för den boende. Två intervjuade poängterade att personal lyssnar på deras önskemål. Slutligen uppgav en av informanterna planen var viktig för denne.

Två av de boende tyckte inte att personal hade tagit tillräcklig hänsyn till den boendes önskemål vid upprättandet av den personliga planen. En boende uppgav att han/hon inte vill ha någon plan då personen upplever att personens integritet i så fall åsidosätts. Denne upplevde att personal inte lyssnade vid upprättandet av den nuvarande planen och skulle önska en mer personlig plan än vad denne har i nuläget. En annan intervjuad sade att personalen inte hade tagit tillräcklig stor hänsyn till honom/hennes önskemål vid upprättandet av planen. Han/hon menar att personalen lyssnar men att det aldrig blir något av saker. Han/hon har till exempel föreslagit en aktivitet men att aktiviteten ändå aldrig blev av. Likaså hade personal informerat att det skulle finnas en förslagslåda där de boende skulle kunna lägga förslag på utflykter men att detta inte heller blev verklighet.

Brukarrevisorerna reflektioner delaktighet

När det gäller samarbetet med psykiatrin uppgav ungefär hälften av de intervjuade att det fungerar bra och ungefär hälften att det inte fungerade så bra. Vi brukarrevisorer tänker oss att det kan vara bra för personal att veta om den boende får negativa biverkningar av ev. medicin. I så fall kan personal se att den boendes dåliga mående beror på biverkningar och inte sjukdomen i sig/försämring. Vi tänker att personal kan visa förståelse och inse i sådana fall att den boende inte behöver läggas in på slutenvården. En boende sade att det är bra att personalen inte "drar igång" på minsta lilla dåliga mående. Vi brukarrevisorer får av intervjuerna uppfattningen att personal i de flesta fall har förståelse för dåligt mående. Mer om detta under rubriken "*Bemötande och kompetens*".

Vad gäller samarbetet med sjukvården så uppger ungefär hälften av de intervjuade att samarbetet inte fungerar bra. Vi brukarrevisorer reagerar på att två av de intervjuade inte kände sig välkomna hos sjukvården. Vi är av den uppfattningen att det är allvarligt och har den erfarenheten att många med psykisk ohälsa blir bättre bemötta i möten med sjukvården

om denne har någon med sig. Ett förslag från oss är att personal i större utsträckning frågar om den boende i sina möten med vården vill ha en personal med sig – som stöd. Psykiatri och vården är trots allt en viktig del av de boendes liv. Och det måste fungera för alla.

Majoriteten av informanterna upplevde att de fick vara med och bestämma/godkänna när genomförandeplanen upprättades vilket vi ser väldigt positivt på.

Några önskar dock större delaktighet i sin genomförandeplan. Det har också nämnts att personal har informerat om att en förslagslåda skulle sättas upp men att det inte blev av. För oss brukarrevisorer är det viktigt att personal tydligt motiverar avslag på aktiviteter i genomförandeplanen.

4. Bemötande och kompetens

På frågan "Hur upplever du personals bemötande?" fanns både positiva och negativa svar. Två intervjuade uppger att bemötandet varierar från dag till dag och att personkemin är viktig. Vissa i personalen kommer de intervjuade bättre överens med än andra. En boende upplever att det är ett bra bemötande och att det är utmärkt att personalen kan avsätta tid till att medverka i den/de boendes sysselsättning. En annan synpunkt är att den fasta personalen är trevligare än den ofasta – som upplevs i högre grad visa när de är på dåligt humör. Mer feedback vi fick in var att "kontaktpersonerna är bra" samt uppskattning för frågor angående mående, att det lagas mat på boendet samt att personalen säger ifrån om "någon gör fel". Att personalen är bra nämns också.

Några negativa synpunkter på personals bemötande som framkom var att en del personal undviker de boende enligt en informant medan en annan menar att personal kan vara för krävande och att personal ser ned på den boende om denne mår dåligt. Någon känner sig ensam. En intervjuad problematiserade frågan: denne svarade att personal överlag är bra men undrade hur nära man ska komma personal? De finns på boendet för att ta hand om de boende - det är deras jobb, de är professionella, de arbetar där och menar att det vore dumt att komma för nära personal.

På frågan om vad personal gör som är bra svarar 5 av 7 boende att; personal tar hand om alla möjliga tjänster som behövs på dagen såsom städning, laga mat, och påminna om när den boende ska duscha. 3 av 7 intervjuade uppfattar att de får hjälp av personal med annat som är viktigt för dem till exempel att den boende får insatser och stöd av personalen, så individanpassat stöd som möjligt, att personal lyssnar och tar sig tid till det som är viktigt för den boende och att personal ser till att den boende utvecklas i möjligaste mån. En intervjuad svarar att denne märker när personal gör saker på rutin och inte anstränger sig till exempel i matlagningen.

På frågan om vad personal gör som är mindre bra svarade 2 av 7 boende att personal tjarar (till exempel om städning vilket gör att den boende kan må dåligt) och klagar på den boende. En intervjuad säger: "De förstår mig inte på det här stället. De gillar inte vissa av mina fritidsintressen. De klagar på en hela tiden, ibland klagar de för mycket. När de gör det mår jag dåligt och tappar tron på omvärlden." Fler synpunkter var att personal "kanske lägger sig i

för mycket och ska kontrollera allt”, (främst den ofasta) ”kan vara negativa och tala om de boende negativt när de tror att den boende inte hör”, ”ger bort för mycket makt genom att de inte tar konflikter”. Ibland får de boende för stort svängrum vilket leder till att dåligt beteende ursäktas. Ibland tror personal att de boende klarar mer än de gör vilket kan leda till händelser som påverkar andra boende negativt.

Vi frågade vad den boende får hjälp med av personalen och frågade även om det var rätt hjälp för personen. Många av de intervjuade uppgav att de var självgående. Några fick hjälp med att handla, personalen hjälper till med ev. medicinering och en informant nämnde att man kan få samtal vid behov. De boende menar att de vill göra saker på egen hand - som en vanlig hyresgäst – vilket de i viss mån också verkar kunna göra - en boende hjälper till t.ex. att laga mat (vilket denne verkligen uppskattar), en annan har särskilda rutiner/regler runt sig som ger lite mer svängrum vilket upplevs som väldigt positivt och utvecklande för individen. Någon önskar mer delaktighet i sin egen planering.

På frågan om den intervjuade önskar något mer av personalen svarar 4 av 7 ”nej”, en intervjuad poängterar att denne önskar att de ska fortsätta som hittills. En annan vill dock ha mer privatliv. Vi frågade om personalen förstår den boendes problematik - 3 av 7 intervjuade anser det, 2 av 7 svarar att vissa förstår och andra inte och 2 av 7 att personal inte riktigt förstår deras problematik. Tre svarar att de behöver mer kontakt och behöver komma ut mer vilket personal har förståelse för men en vill vara mycket för sig själv vilket personal också har förståelse för. En svarar att personal ibland låtsas att de inte förstår vilket denne benämner som den lättare utvägen för personal. Någon svarar att denne vill ägna mer tid åt sin fritidssysselsättning vilket personal ställer sig oförstående till.

På frågan om den intervjuade kan tala med personal om jobbiga saker svarar alla utom en (som valde att inte svara), 5 av 7 ja på frågan. De som har svarat berättade att de kan ta upp jobbiga saker med personal och ger alla exempel på djupa saker som är viktiga för dem. Den som har svarat att den inte kan ta upp svåra saker med personal säger att den kan tala med personal om ytliga saker men inget djupgående.

Skulle du vilja ha mer stöd i att ta hand om din psykiska hälsa? Med frågan ville vi ta reda på främst om de boende behövde mer stöd av personal i att göra saker som de mår bättre av. Eller om de vill ha mer stöd av personal när de mår dåligt. Men nästan alla intervjuade kopplade frågan till mediciner. I efterhand anser vi att frågan var något otydlig för vad vi ville veta. Kommentarer som vi fick på frågan var hur som helst att – ”önskan att inte vara beroende av mediciner/ha en annan dos än nu”, ”mer personal som har mer tid”, ”fler samtal med personal”, ”ha ett självständigt liv utanför boendet”. En fjärde boende ville ha stöd att reda ut tankar som var viktiga för denne. En boende menar att det är viktigt att ha ett liv även utanför boendet.

Två intervjuade menade att allting fungerade bra nu och att de inte ville ha hjälp med den psykiska hälsan. En av dem menade att om personen skulle börja må dåligt så skulle denne själv ta kontakt.

Vi frågade om den intervjuade vill ha mer stöd i att ta hand om sin fysiska hälsa? 2 av 7 intervjuade svarade ja på frågan. 4 av 7 svarade nej och en har inte svarat på frågan. Två har

svarat att de vill ha hjälp att motionera mera. Båda hade konkreta förslag på vad de ville göra. En av dem ville ha gemensamma aktiviteter med andra boenden.

Brukarrevisorernas reflektioner bemötande och kompetens

5 av 7 intervjuade menar att personal tar hand om alla tjänster som behövs men inte lika många uppger att de får hjälp och stöd med annat som är viktigt för dem. 4 av 7 intervjuade svarar dock nej på frågan om de önskar något mer av personalen. Vi får uppfattningen att många intervjuade får hjälp med mer än städning, matlagning och så vidare vilket är viktigt för att de ska kunna växa men det innebär också att det kan finnas ett litet antal intervjuade som önskar mer stöd och hjälp av personal utöver de "rena" tjänsterna.

Vi brukarrevisorer inser att det i ett stödboende är lätt att se personal som vänner. Det finns dock enligt oss brukarrevisorer, som en boende uttryckte det, en skillnad mellan personal och vänner. Det är skillnad att umgås med någon som umgås med dig för att denne vill det och inte för att den måste. Enligt en av brukarrevisorerna kan personal i psykiatriska stödboenden uppfattas som "professionella kompisar" – det vill säga att de är bekanta men ska ta hand om de boende och har ett ansvar för att se till att allt fungerar smidigt. De hanterar inte information som en vän och har i uppgift att gripa in i den boendes liv när inte allt fungerar smidigt. Just detta faktum att personal inte umgås med någon främst för att de vill utan för att de är deras jobb gör att relationen inte är en ren kompisrelation. Det gör att det enligt oss finns en risk att de boende blir i avsaknad av "vanliga" vänskapliga relationer om de inte har ett socialt liv utanför boendet. Vi brukarrevisorer ser det som ytterligare skäl för personal att uppmuntra de boende till att också ha ett socialt liv utanför boendet. Vi menar att hyresgästerna mår bättre av det. Att till exempel ha någon att ta en fika på stan med, att gå på bio med, att gå till en förening eller att ta en pizza med någon oavlönad ger de boende en normal relation och en känsla av välbefinnande som är positiv.

Vi brukarrevisorer får intrycket av att bemötandet på Hästskon kan vara mycket bra – personal hälsar, frågar hur den boende mår och personal hjälper personer att utvecklas vilket vi brukarrevisorer ser som något mycket positivt och hjälper de boende med sådant de behöver stöd med, både känslomässigt och praktiskt. Samtidigt är det omöjligt att alltid bemöta rätt. Några boenden upplever att det tjasas och klagas på dem vilket leder till att den boende mår dåligt. De boende är personer med både styrkor och svagheter och personal har en särställning. De måste väga sina ord på guldvåg. Vi brukarrevisorer får intrycket att personal i högre grad kanske kunde motivera sina "tillrättavisningar" eftersom vi uppfattar det som att några boenden saknar en dialog när de "tillrättavisas". Kanske behöver någon/några uppdatera genomförandeplanen så att det tas en större hänsyn till vad som är viktigt för den boende?

I överlag är vi dock mycket positiva till personalens individanpassade insatser och individuella bemötande – att några boende har fått helt "egna" rutiner/regler verkar hjälpt dem att växa och utvecklas som personer.

När det gäller bemötande och genomförandeplanen får vi uppfattningen att det är önskvärt att de boendes genomförandeplan individualiseras i högre grad så att de boende exempelvis

kanske får möjlighet att göra andra saker när de mår dåligt. Att få göra något den boende klarar av är bättre än att sitta ensam och inte göra något alls. En annan sak vi brukarrevisorer undrar är om det ibland inte ställs för höga krav på den boende. Att till exempel alla boende ska ha samma rutiner kan enligt oss brukarrevisorer bli kontraproduktivt då människor är olika med olika behov och toleransnivå. Eventuella olikheter i bemötandet bland boende bör dock motiveras så att den boende inte uppfattar att de indelas i ett "A- och B-lag".

Och vice versa – ibland kanske högre krav behövs för att man ska känna att någon faktiskt tror på en.

Vi brukarrevisorer anser att det i relationer kan vara viktigt att både ge och ta. Av en som ofta får hjälp är det viktigt att ibland få ge något tillbaka. Att få vara den som uppskattas för sitt kunnande är viktigt. Förslagsvis kan man göra prova konceptet "ombytta roller" som vi ser som jagstärkande och en positiv upplevelse för brukaren. Ett sådant exempel som vi brukarrevisorer känner till är en brukare (från ett annat boende - ej Hästskon) som behövde mycket hjälp i hemmet av sin boendestödjare. En gång i veckan brukade de åka ut och spela golf. Den boende som alltid behövt ta emot hjälp behärskade golfen mycket bra och fick för en gångs skull rollen som "expert" och undervisade boendestödjaren i hur man spelar. Det fick den boende att känna ett värde av att kunna ge något till boendestödjaren och inte bara vara mottagare av hjälp vilket stärkte självkänslan.

För övrigt anser vi att det är bra att de boende känner att de kan ta upp jobbiga saker med personal. Det visar enligt oss att de känner att de har en bra relation med personal.

Vi kan också nämna att boende på tidigare frågor svarat att de är måna om att försöka skapa ett liv utanför boendet Hästskon. Många har både jobb och fritidsaktiviteter. Att ha något meningsfullt att gå till, att känna sig uppskattad, ha vänner och ett socialt liv betyder mycket för det psykiska välbefinnandet. Trots att många intervjuade är väldigt aktiva saknar de mer samtal med personal. Det kan vara en svår balansgång att upptäcka då intervjuade även uppgett att vill ha egentid också. Kanske skulle personal fråga de boende i högre grad om de vill ha mer social kontakt? Hur? När? Samt med vem.

Vi brukarrevisorer är medvetna om att det inte var så många (2 personer) som ville ha hjälp att vara mer fysiskt aktiva. En av dem ville göra något gemensamt med andra boende. På en tidigare fråga under aktiviteter har tre personer svarat att de ville ha fler aktiviteter på boendet. Vore det kanske en idé att ta med sig en picknickkorg och promenera i Tyresö för att sedan fika gemensamt? Det skulle lösa både frågan om aktiviteter och motion. Eller en stadsvandring i stan för att sedan åka hem och fika? Personalen i boendet har tillgång till bilar vilket möjliggör att faktiskt åka någonstans för att sedan promenera en stund. Det skulle också innebära att några boende kanske får tid att tala lite med personal under promenaden. Kanske inte helt idealiskt men en möjlighet att umgås.

5. Problem och konflikter

Vi frågade de intervjuade om de kände sig trygga på Hästskon? 5 av 7 svarade ja på frågan. En boende sa att det ibland springer förbi konstiga människor som frågar efter ännu konstigare människor. Två personer säger att det var mer förr när personer utifrån kom till platsen bakom boendet med alkohol och droger som påföljd. Detta har nu upphört. Annan feedback var att någon "känner sig trygg och är glad att det finns nattpersonal på plats", "vågar ha dörren till uteplatsen öppen när denne önskar" "att det går att låsa". Tre är osäkra, eller tycker att det varierar.

Händer det att du får vänta länge innan du får hjälp? 4 av 7 svarar att de inte får vänta länge eller får hjälp med en gång. Informanterna kommenterar att det "oftast går fort", att "det är olika, men vanligtvis på en gång". Vid de tre svar som inte är fullt så positiva svarar två boende "beror på" och en av de boende svarar "kan hända". Ett exempel som denne tar upp är att när någon av de boende skadat sig så tog hjälpen längre tid. Vi frågade om det går att ta upp problem på boendet med personalen. Alla informanter hade ett jakande svar på frågan. En intervjuad menar att personkemin inte alltid stämmer vilket kan leda till konflikter. Personal tar dock enligt denne tag i konflikterna när de inträffar och löser situationen. Två av de intervjuade undvek dock att ta upp vissa ämnen med personal. En ville inte belasta personal med några av sina problem med motiveringen att personal tycker att det är för tungt och den andre då problemen består i något denne gjort och då tycker att han/hon får "ta smällen" själv. Någon nämnde också att h*n för närvarande har problem med en annan boende, har sagt till personalen men att inget händer. Denne upplever att personal inte bryr sig.

4 av 7 intervjuade uppger att det tycker att de har bra kontakt med personalen. En svarar att "jag tror det, vi träffas varje dag." En annan: "Man kan tala med dem om det är något som hänt." 2 av 7 uppger att det varierar. Två svarar att de inte vet/det är olika, "för det mesta - ja, man kommer olika bra överens med olika personer. För det mesta fungerar det bra". En intervjuad säger att den har mycket bättre kontakt med personalen på jobbet än på boendet.

Vi frågade att om de boende skulle få problem med personal, skulle du då ta upp det med någon annan? Vem i så fall? 3 av 7 berättade att det skulle ta upp det med någon i familjen. En nämnde att den skulle ta upp det med personal i andra boenden, en skulle vända sig till Capio och ytterligare en till jobbet. Någon upp gav att denne inte skulle våga nämna det på grund av risk för repressalier.

Brukarrevisorernas reflektioner problem och konflikter

Vi får intrycket av att majoriteten trivs på Hästskon. De som svarar nej på frågan gör det nästan alla med hänvisning till att det kan komma folk utifrån till Hästskon som de boende är otrygga med. Att kunna låsa sin dörr är förstås mycket viktigt (vilket de kan) samt att personal respekterar den boende och knacker innan de går in i någons lägenhet, vilket också görs.

Vi tycker att det är bra att så många boende (över hälften av de intervjuade) tycker att de får hjälp på kort tid när de behöver. Vi brukarrevisorer tycker att det är ett gott betyg till personal.

Personal får goda omdömen när det gäller hur de hanterar konflikter mellan de boende. Det fanns ändå någon åsikt om att personal ibland ger för mycket makt till de boende och tror att de ibland klarar mer än de gör. Det uppgavs ibland kunna leda till konflikter vilket är något att tänka på.

Vi slås av att en boende säger att denne inte kan ta upp saker som är tunga då personen uppfattat att personal tycker att det är besvärligt att härbärgera sådant. Kanske skulle det behövas mer spegling i personalgruppen för att den tunga mentala biten av arbetet ska bli mindre energikrävande. Kanske vore det även en idé att koppla en psykolog till boendet som regelbundet stämmer av med hyresgästerna om det är någonting som just de vill eller behöver prata om.

När det kommer till vem de boende skulle vända sig till om de skulle få problem med personalen fick vi lite olika svar. Ingen uppgav dock att det skulle vända sig till enhetschefen eller verksamhetschefen vilken vi anser vara rätt väg att gå. Vi rekommenderar att det informeras vart man ska vända sig om man som boende får problem med personal.

6. Önskemål om framtida boende

Då Hästskon ska rivas och det ska byggas ett nytt boende på annan plats så ville verksamheten få kunskap om hur de boende vill ha det i framtiden. Vi frågade därför om hur deras boende skulle se ut om de fick välja helt fritt.

Vi fick in lika många olika svar som det fanns intervjuade. Önskemål om att boendet skulle "ligga mer naturskönt", att "lägenheten skulle vara modernare än den nuvarande", "möjlighet att äta i lägenheten", "gult hus med vita knutar - som en herrgård (rev. anm; gammeldags större hus?..)" Att ha "större garderober, större kök med ugn kyl och frys." "Möjlighet till bakning", "kanske badkar", "tillgång till mikro". En femte intervjuad ville ha en egen träningslägenhet. En kommentar vi också fick in var att personen ansåg att lägenheterna på det nuvarande boendet var fina.

Vi frågade också "Vill du bo större?" 4 av 7 svarade ja, 2 av 7 svarade nej och en sade att det beror på hur lägenheten och kringutrymmen är disponerade - denna boende tycker att han/hon bor bra nu med kök och vardagsrum. En boende uppgav att den ibland saknar att bo större men påpekar att det då också blir mer att städa. Ett önskemål som också framkom här var "tillgång till fler mötesplatser".

Vi undrade vad den intervjuade behövde i köket? 3 av 7 svarade att de skulle vilja ha ett större kök med ugn och spis. "Ett fönster". En svarade att de allmänna utrymmena behövde ett större kök. Sedan behövde flera boenden husgeråd. De intervjuade fick även frågan "är det något du saknar i ditt boende nu?" 3 av 7 svarade på frågan: de önskar en stekpanna, fräscha vitvaror, mikro och spis.

När det gäller vilka verksamheter eller lokaler den intervjuade skulle vilja ha lätt att ta sig till svarade 6 av 7 på frågan. Att "ha nära till jobbet", "studierna", "affären", "gården", "tvättstugan", "stan", "tunnelbanan", "golfbana" var några saker som var viktiga för de intervjuade.

Brukarrevisorernas reflektioner önskemål framtida boende

När det gällde de boendes drömmar så hade många en vilja att ha ett liv utanför Hästskon. I ett "vanligt liv" ingår ofta att laga sin egen mat. Att därför förse de nya lägenheterna med kök, spis och ugn så att den boende kan träna på att laga mat själv om denne vill, vore därför enligt oss brukarrevisorer önskvärt. De boende skulle också då bli mindre beroende av mattiderna och eventuellt kunna spendera en dag/kväll ute då om de så önskade.

Majoriteten av de intervjuade vill bo större men en intervjuad svarade att det beror på hur lägenhet och kringutrymmen är disponerade. Frågan om det ska finnas tvättmaskin på rummet eller inte kom också upp. De gemensamma lokalerna är de boende idag relativt nöjda med. Det verkar som om de uppskattar de små utrymmena där inte alltför många vistas. Men om de boende ska umgås i små grupper blir frågan vem som går vart viktigt. Som det är nu verkar de flesta boende komma bra överens med varandra. Ju färre personer per gemensamt utrymme ju viktigare blir personkemin mellan de boende och även mellan boende och personal. Som det nu är tycker många att det är bra att även kunna spendera tid med personal. Att personal kan avsätta tid att umgås med de boende i de gemensamma utrymmena anses viktigt. En majoritet av de intervjuade (4 av 7) svarade ja på frågan om de ville bo större. Några (2 av 7) ville inte det. Det får oss att tro att det i ett nytt boende kanske kunde vara bra med en blandning av ettor och tvåor.

Som det har varit så har Jobbverket legat väldigt nära boendet och vi brukarrevisorer tror att det är närheten som har fått så många att gå dit på dagarna. Nu har Jobbverket flyttat och till den nya lokalen krävs busskort vilket någon boende påpekade skulle bli väldigt dyrt. Har den boende en begränsad ekonomi så är ett SL-kort en stor utgift i månaden. Och eftersom vi tror att möjligheten att gå till Jobbverket spelar så stor roll för de boende föreslår vi att personal exempelvis kanske kan skjutsa de boende dit och tillbaka någon/några gånger per vecka.

Slutligen ser vi positivt på att de gemensamma utrymmena ligger i samma hus som lägenheterna. Vi tror att de besöks så frekvent som de gör p.g.a. lättillgängligheten. Det vore kanske därför utmärkt om det även kommer att se ut så på det nya stödboendet.

7. Avslutning

Vi frågade hur de intervjuade trivs på Hästskon överlag? Vad fungerar bra? Vad fungerar mindre bra? De intervjuade är i överlag positiva.

Synpunkter som framkom var: "Jag känner mig lyckligt lottad att ha kommit hit - det som fungerar bra är att det finns kontinuitet". "Det är bra att det serveras frukost och middag". "Jag har bra kontakt med personalen", "får bra stöd" "maten är allt från OK till mycket bra – den är varierad och påverkingsbar", "möjligheten att hjälpa till är viktig och det har fungerat bra". "Jag har behov av att vara för mig själv ibland", "skulle trivas bättre på boendet (namnger boendet), det boendet ligger närmare min fritidssysselsättning." "Jag uppskattar närheten till Willys och ICA från Hästskon", "samspelet fungerar bra" " oroar mig för att det ska bli längre till butiker efter flytten." Två personer tycker att allting är bra men en av dessa betonar att allting är generellt. En sak som är dålig med Hästskon är att det regnar in.

Vi undrade om det var något på Hästskon som de boende skulle vilja ändra på? Väl tilltagna uppehållsrum - det ska vara modernt och välplanerat, snyggt skött och fräscht önskades. Nu är det mer ett "hopplock av rum". En intervjuad skulle vilja ha bättre kontakt med psykiatrik och sjukvården, fler önskemål var att få göra mer utflykter; till exempel till Skansen, Gröna Lund och museum, aktiviteter i stan.

Slutligen frågade vi om det fanns något som de boende ville tillägga som vi inte frågat om. Veldig olik kommentarer samlades in här: "Ett nytt stödboende behöver byggas", "jag vill att alla lägenheter ska vara lika stora", "ultramodernt" eller "byggt i gammal stil", "önskar mer social kontakt", "att personalen fortsätter att laga god mat". Och så fick vi höra att det var "roligt att vi kom dit" också.

Brukarrevisorernas reflektioner avslutning

De boende är överlag positiva till att bo på Hästskon även om några hellre skulle vilja ha ett eget boende. Hästskon ska dock rivas och när vi tänker att det ska byggas nytt så är det många som nämner fördelar med den gamla lokaliseringen. Man har haft nära till Jobbverket, affärer, tvätt och till Capho samt Tyresö centrum. De boende har många olika fritidssysselsättningar, de finns de som delar gemensamma intressen men ofta är intressena skilda från varandra. Att då föreslå något som alla har nytta av är svårt. Det skulle möjligen vara att det är önskvärt när det nya boendet ska byggas att det finns bra kommunikationer dit. Då skulle många boenden kunna ta sig dit de vill förutsatt de har råd med busskort. Eller erbjuda skjuts på bestämda tillfällen till exempelvis Tyresö Centrum bestämda dagar (i den mån det går).

Tillgång till rekreation eller något ställe dit man kan promenera i grupp och sedan umgås önskar mer än en boende. Vi har tidigare berört vad de boende tycker att ett nytt boende ska innehålla. Tanken med något beprövat som funkar eller helt något helt nytt koncept är en tanke som lockar oss brukarrevisorer. Vi slogs av tanken att de gemensamma utrymmena var små och inte hade "vardagsrumskänsla". Tidigare i rapporten önskade någon också att det just var lite mer ombonat. Nästan alla var nöjda med de gemensamma utrymmena men vi

anser ändå att det skulle vara ett lyft för de boende att få det just lite mer ombonat och hemtrevligt. Går det att piffa upp lokalerna vid högtider är också det positivt. Det kan vara svårt i de nuvarande små utrymmena.

Vid en nybyggnation kan det också betänkas om det skulle finnas något rum där personal och boende kan umgås på kvällarna. Ska det vara fler små rum eller ett stort? Vi brukarrevisorer har inget svar på det.

Angående maten som är något så viktigt ser vi det som nämnt positivt att den också upplevs som god. Och vi hoppas att man har möjlighet att fortsätta laga näringsriktig varierad mat till de boende – som kanske också kan få hjälpa till i köket – både för er och deras skull.

Slutligen reflekterar vi brukarrevisorer över om det vore önskvärt att enhetschefen satt i samma hus som de boende? Det skulle bli lättare för de boende att lyfta saker de undrar över om t ex personals rutiner om de hade lätt att få kontakt med enhetschefen. Dels skulle det skapa en mer familjär stämning och dels skulle det ge de boende lite mer inflytande. I det nya boendet anser vi att det är önskvärt om enhetschefens kontor ligger i samma hus som lägenheterna.

SLUTORD

Vi brukarrevisorer fick uppfattningen att de boende på Hästskon är väldigt aktiva. De boende bor inte bara på ett stödboende som är hela deras liv utan de boende har ett rikt inre liv och många lämnar boendet på dagarna för att gå till jobb eller fritidssysselsättning. Personal försöker se till att de boende utvecklas och de boende har som sagt ett socialt liv som skyddar dem från ensamhetens många faror. Det framkom att det fanns boende som ville ha mer social kontakt med personal och att inte alla kände sig helt förstådda av personal. Det är något att ta fasta på.

Slutligen kan vi säga att vi brukarrevisorer fått ett intryck att de flesta intervjuade trivdes bra på Hästskon.

De boende är som vi alla personer med både styrkor och svagheter. Vi brukarrevisorer uppfattar att personalen arbetar med helheten, att man skapar en balans – hjälper där det behövs och berömmar och stöttar där det redan går bra. Individanpassar i den mån det går så ofta som möjligt. Många boende drömmer om att bo i egna lägenheter och vi brukarrevisorer ser inte drömmarna som orealistiska. Hästskon är en plats att utvecklas på.

Bilagor

Bilaga 1

Intervjumall för stödboendet Hästskon.

Bakgrundsfrågor:

Ålder:

Kön:

Hur länge har du bott på Hästskon:

Boendemiljö

1. Trivs du i de gemensamma utrymmena?
2. Vad är bra med de gemensamma utrymmena?
3. Vad är mindre bra med de gemensamma utrymmena?
4. Hur vill du att de gemensamma utrymmena ska se ut om du får välja helt fritt?

Aktiviteter

5. Hur ser en vanlig dag för dig ut?
6. Vad gör du på fritiden?
7. Har du social kontakt utanför Hästskon?
8. Om ja, med vilka? Om nej, skulle det vara intressant för dig?

9. Finns det någonting du skulle vilja göra mer eller mindre av? - I så fall vad?
10. Om du får drömma fritt- hur skulle du vilja att ditt liv såg ut?
11. Har du något arbete, studier, praktik eller annan sysselsättning?
12. Om nej, skulle du vilja ha det? Om ja, plan för att börja?

Delaktighet

13. Hur upplever du att samarbetet med sjukvården fungerar?
14. Har du en genomförandeplan?
15. Har du och personalen gjort upp en plan för dina personliga mål/ önskemål?
Om ja, känns den aktuell? Kände du att personalen lyssnade på dig vid upprättande av planen?

Bemötande och kompetens

16. Hur upplever du personalens bemötande?
17. Vad gör personalen som är bra?
18. Vad gör personalen som är mindre bra?
19. Vad får du hjälp med (handla, städa, mediciner) idag? Är det rätt hjälp för dig?

20. Finns det någonting mer du önskar av personalen?

21. Förstår personalen din problematik? Kan du ge något exempel?
22. Kan du prata med personalen om jobbiga saker? Kan du ge något exempel?
23. Skulle du vilja mer stöd och ta hand om din psykiska hälsa? Hur?
24. Skulle du vilja ha mer stöd att ta hand om din fysiska hälsa? Hur?

Problem och konflikter

25. Känner du dig trygg på Hästskon?
26. Händer det att du får vänta länge när du behöver hjälp?
27. Kan du ta upp problem på boendet med personalen? Om nej varför inte?
28. Har du bra kontakt med personalen här på Hästskon?
29. Om du skulle få problem med personal, skulle du kunna ta upp det med någon annan? Vem i så fall?

Önskemål om framtida boende

30. Om du får välja helt fritt – hur skulle du vilja att ditt boende såg ut?
31. Skulle du vilja bo större?
32. Vad behöver du i köket?
33. Är det någonting du saknar i ditt boende nu?
34. Vilka verksamheter eller lokaler skulle du vilja ha lätt att ta dig till?

Avslutning

35. Hur trivs du på Hästskon överlag? Vad fungerar bra? Vad fungerar mindre bra?
36. Sammanfattningsvis, är det något på Hästskon du skulle vilja ändra på? Vad?
37. Finns det något som jag inte har frågat om som du vill tillägga?

Vad har du för åsikter om ditt boende?

Det vill vi gärna veta! Vi ska göra en brukarrevision om boendet på Hästskon. Det ut på att ta reda på vad som fungerar bra, vad som fungerar mindre bra samt om du har förslag till förbättringar eller önskemål om ditt boende. Din åsikt är viktig!

Vi som gör Brukarrevisionen heter Elisabet, Fredrik och Anna och har egen erfarenhet av psykisk ohälsa.

Vi skulle därför vilja intervjua dig (du kommer att vara helt anonym) om bland annat vad du tycker om personals bemötande och ditt boende.. Vi har tystnadsplikt! Ingenting som sägs under intervjuerna kommer att kunna kopplas till dig som person.

Din medverkan är frivillig och du kan när som helst avbryta.

Intervjun kan ske antingen: A: På en neutral plats.

B. I ditt eget hem om du är bekväm med att släppa in oss.

C . Genom en telefonintervju

Intervjun tar max en timme. Som tack för din medverkan kommer du att få ett presentkort på Willys för hundra kronor. Du kan anmäla dig till intervju till och med 15 april.

Vi kommer att sammanställa resultatet i en rapport. Du som intervjuats kommer inte att kunna identifieras utifrån de svar du ger.

Du kan komma i kontakt med oss på telefonnummer:

A. Elisabet xxx-xxxxxx eller epost xxxxxxxxxxxxxxxx

B. Fredrik xxx-xxxxxx eller epost xxxxxxxxxxxxxxxx

C. Anna xxx-xxxxxx eller epost xxxxxxxxxxxxxxxx

Tack för din medverkan!

